

**Σημείωμα για την Έκθεση της Transparency International
για την διαφθορά**

Η έκθεση που επικαλείται ο ημερήσιος Τύπος συντάχθηκε από έναν μη κυβερνητικό οργανισμό που έχει ως στόχο την εξακρίβωση των συνθηκών διαφάνειας στις υπό εξέταση χώρες. Η έκθεση προβαίνει και σε συγκριτική αξιολόγηση και κατάταξη των χωρών σε μια κλίμακα με βάση το κριτήριο της διαφθοράς. Οι αξιολογήσεις αυτές στηρίζονται σε ποιοτικούς χαρακτηρισμούς και όχι σε εμπειρικά ποσοτικά στοιχεία

Επομένως η αξιολόγηση αυτή παρουσιάζει σημαντικές αδυναμίες τις οποίες αναγνωρίζουν οι συγγραφείς και εφιστούν την προσοχή των χρηστών ιδιαίτερα όταν επιθυμούν να πραγματοποιήσουν διαχρονικές συγκρίσεις για το επίπεδο της διαφθοράς. Σ' αυτή την περίπτωση προτείνουν να λαμβάνεται υπόψη η βαθμολογία μιας χώρας διαχρονικά και όχι η κατάταξη της στην κλίμακα των χωρών.

Στην σχετική έκθεση η βαθμολογία της Ελλάδας για το 2002 παραμένει σταθερή σε σχέση με το 2001 και διαμορφώνεται στους 4,2 βαθμούς. Η θέση της όμως στην κατάταξη από 42^η υποβαθμίστηκε στην 44^η θέση εξαιτίας της συμμετοχής νέων χωρών.

Πέρα όμως από αυτές τις παρατηρήσεις αναφορικά με την ποιότητα των στοιχείων είναι γεγονός ότι η βαθμολογηση της Ελλάδας με 4,2 δεν είναι ικανοποιητική.

Τεχνικό Παράρτημα

Η συγκριτική αξιολόγηση των επιδόσεων των χωρών γίνεται με βάση ένα σύνθετο δείκτη ο οποίος συνδυάζει τα αποτελέσματα **δεκαπέντε** ερευνών για τη διαφθορά από **εννέα** οργανισμούς ή ινστιτούτα (World Economic Forum, the World Business Environment Survey of the World Bank, the Institute of Management Development, PriceWaterhouseCoopers, the Economist Intelligence Unit, Gallup International, κτλ). Υπό την προϋπόθεση ότι οι έρευνες τους κάνουν συγκριτική αξιολόγηση για τη διαφθορά από χώρα σε χώρα.

Οι χώρες βαθμολογούνται στην κλίμακα από **0-10** (υψηλό επίπεδο διαφθοράς – χαμηλό επίπεδο διαφθοράς). Η βαθμολογία αντιστοιχεί στην **αντίληψη για το επίπεδο της διαφθοράς** όπως αυτή απορρέει από τις επιμέρους έρευνες. Η βαθμολογία συνοδεύεται από τον **αριθμό των ερευνών** που χρησιμοποιήθηκαν στην περίπτωση της καθεμιά χώρας (διότι δεν είναι ο ίδιος αριθμός ερευνών διαθέσιμος για όλες τις χώρες) και από την **τυπική απόκλιση** που αντιπροσωπεύει τις διαφορές στις βαθμολογίες από έρευνα σε έρευνα.

Οι έρευνες των ινστιτούτων βασίζονται στην **υποκειμενική αντίληψη και γνώμη** που έχουν διαμορφώσει οι συντάκτες τους για το συγκριτικό επίπεδο διαφθοράς της κάθε χώρας συγκριτικά με όλες τις άλλες. Οι αξιολογήσεις αυτές στηρίζονται σε ποιοτικούς χαρακτηρισμούς και όχι σε εμπειρικά ποσοτικά στοιχεία. Οι ποιοτικοί χαρακτηρισμοί προφανώς εξαρτώνται από τη σταθερότητα της πηγής αξιολόγησης. Αλλά και στην περίπτωση όπου η ίδια πηγή διαχρονικά αξιολογεί την κατάσταση σε μια χώρα, η αξιολόγηση αναμφίβολα επηρεάζεται καθοριστικά από τον παράγοντα ψυχολογία.

Επομένως η αξιολόγηση αυτή παρουσιάζει σημαντικές αδυναμίες στις οποίες μάλιστα οι ίδιοι οι συγγραφείς εφιστούν ιδιαίτερα την προσοχή. Μάλιστα προτείνεται ακόμα και αν πρέπει να γίνουν διαχρονικές συγκρίσεις για το επίπεδο της διαφθοράς σε μια χώρα θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η βαθμολογία μιας χώρας διαχρονικά και όχι η κατάταξη της στην κλίμακα των χωρών.

Το παραπάνω συμβαίνει διότι το δείγμα των χωρών μπορεί να αλλάζει σημαντικά από έτος σε έτος, ενώ παράλληλα να συμβαίνουν και διάφορες μεθοδολογικές μεταβολές που επηρεάζουν την βαθμολογία των χωρών. Πιο συγκεκριμένα, ο αριθμός των εξεταζόμενων χωρών αυξήθηκε από τις 91 το 2001 σε 102 χώρες, ενώ καταργήθηκε και η αρνητική βαθμολόγηση.

Στην σχετική έκθεση η βαθμολογία της Ελλάδας για το 2002 παραμένει σταθερή σε σχέση με το 2001 και διαμορφώνεται στους 4,2 βαθμούς (με τυπική απόκλιση 0,7 βαθμούς έναντι τυπικής απόκλισης 0,6 βαθμών για το 2002). Η θέση της όμως στην κατάταξη από 42^η υποβαθμίστηκε στην 44^η θέση.

Ενδεικτικό των εν λόγω αδυναμιών της έκθεσης είναι το γεγονός ότι στην κατάταξη του 2002, υπάρχουν χώρες οι οποίες συγκεντρώνουν **μεγαλύτερη βαθμολογία** από την Ελλάδα, βασιζόμενη σε σαφώς **μικρότερο αριθμό αξιολογήσεων** (έλλειψη στοιχείων για αυτές) και ακόμα μεγαλύτερη διακύμανση απόψεων σε αυτές (ετερόκλητες απόψεις). Χαρακτηριστικά αναφέρονται η Τυνησία, το Τρινιντάντ-Τομπάγκο, η Ναμίμπια, η Μποτσουάνα, η Λιθουανία, η Ουρουγουάη.

Συμπερασματικά, ανάμεσα στις χώρες των οποίων η βαθμολογία για το επίπεδο της διαφθοράς χειροτέρευσε σε σχέση με τις περσινές τους επιδόσεις και ταυτοχρόνως η Έκθεση αναγνωρίζει τάση αλλαγής των αντιλήψεων για το επίπεδο της διαφθοράς προς το χειρότερο

συγκαταλέγονται η Αργεντινή και η Ιρλανδία. Αντίθετα για χώρες όπως η Σλοβενία, το Hong-Kong, η Ν. Κορέα και η Ρωσία, η εικόνα που διαμορφώνεται από την βαθμολογία σε σχέση με τις περσινές τους επιδόσεις για το επίπεδο της διαφθοράς θεωρείται από την Έκθεση βελτιωμένη.